

АНАЛІЗ ВИСТУПУ ВЕСЛЯРІВ ЛЕГКОЇ ВАГИ НА ХХІХ ТА ХХХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

Омельченко О. С.

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Анотація. Розглянуто проходження змагальної дистанції веслярами легкої ваги на ХХІХ та ХХХ Олімпійських іграх. Для аналізу пропонуються результати проходження змагальної дистанції в класі човнів: двійка парна жіноча легкої ваги; двійка парна чоловіча легкої ваги та чоловіча четвірка без стернового легкої ваги. Проведено порівняльний аналіз проходження змагальної дистанції екіпажів, які потрапили до фіналу Олімпійських ігор у Пекіні в 2008 році та фіналу Олімпійських ігор у Лондоні в 2012 році, та виявлені закономірності зміни часових характеристик проходження дистанції в академічному веслуванні. Визначено, які держави є лідерами у підготовці переможців з академічного веслування у легкій вазі.

Ключові слова: академічне веслування, веслярі легкої ваги, Олімпійські ігри, змагальна дистанція, екіпаж, двійка парна легкої ваги, четвірка без стернового легкої ваги.

Анотація. Омельченко О. С. Анализ выступления гребцов легкого веса на ХХІХ и ХХХ Олимпийских играх. Рассмотрено прохождение соревновательной дистанции гребцами легкого веса на ХХІХ та ХХХ Олимпийских играх. Для анализа предлагаются результаты прохождения соревновательной дистанции в классе лодок: двойка парная женская легкого веса, двойка парная мужская легкого веса и мужская четверка без рулевого легкого веса. Проведен сравнительный анализ прохождения соревновательной дистанции экипажей, попавших в финал Олимпийских игр в Пекине в 2008 году и в финал Олимпийских игр в Лондоне в 2012 году, и выявлены закономерности изменения временных характеристик прохождения дистанции в ака-

© Омельченко О. С., 2012

демической гребле. Определено, какие страны являются лидерами в подготовке победителей по академической гребле в легком весе.

Ключевые слова: академическая гребля, гребцы легкого веса, Олимпийские игры, соревновательная дистанция, экипаж, двойка парная легкого веса, четверка без рулевого легкого веса.

Abstract. Omel'chenko O. Analysis of appearance of rowers of light-weight on XXIX and XXX games of Olympiads. Passing of competition distance is examined the rowers of light-weight on XXIX that the XXX Olympic games. For an analysis the results of passing of competition distance are offered in the class of boats two is pair womanish light-weight, two is pair masculine light-weight and masculine four without steering light-weight. The comparative analysis of passing of competition distance of crews, gettings in the finale of the Olympic games in Beijing in 2008 and in the finale of the Olympic games in London in 2012 is done. Conformities to the law of change of temporal descriptions of passing of distance are exposed in a boat-racing. Determine which countries are the leaders in training winners in rowing at light weight.

Key words: academic rowing, lightweight rowers, Olympic games, race distance, the crew, lightweight double sculls, lightweight four.

Актуальність. Академічне веслування одним із перших увійшло до програми Олімпійських ігор. З 1900 року почали змагатися чоловічі екіпажі, а з 1976 – жіночі. Проте заїзди веслярів легкої ваги були включені до програми Олімпійських ігор лише у 1996 році. На цих Олімпійських іграх було введено три дисципліни: для чоловіків легкої ваги (маса яких не перевищує 70 кг) двійка парна та четвірка без стернового і жінок (з масою тіла до 57 кг) – двійка парна. У даний час олімпійські медалі розігруються в 14 видах змагань (8 у чоловіків і 6 у жінок) [5].

Останнім часом спортсмени важкої ваги іноді навмисно переходять в легку вагову категорію, у зв'язку з чим передзмагальна регуляція ваги тіла набула широкого розповсюдження в практиці видів спорту, які пов'язані з ваговими категоріями. Таке становище є актуальним і для академічного веслування [6; 9]. Аналіз результатів виступів веслярів на Олімпійських іграх показує, що час проходження дистанції спортсменами легкої ваги суттєво відрізняється від виступів веслярів тяжкої ваги.

Зростання спортивних результатів у академічному веслуванні потребує постійного пошуку раціоналізації тренувального процесу. У підготовці спортсменів робиться акцент на збільшення об'єму та інтенсивності тренувальних навантажень [2]. У той же час ряд спеціалістів вважають, що, не дивлячись на те, що більшість функціональних показників спортсменів є рівнозначними, акцент необхідно робити на індивідуальні особливості спортсмена, які теж мають вплив на результат змагальної діяльності [3; 7]. У число факторів, які обумовлюють результат змагальної діяльності, входить також ефективність системи підготовки, матеріально-технічні умови підготовки змагань, кліматичні, географічні та соціальні умови, в яких проводяться змагання [1; 8].

Якщо проаналізувати динаміку результатів переможців Олімпійських ігор з академічного веслування починаючи з 1952 року, можна виявити декілька тенденцій: спостерігається неухильне загальне підвищення спортивних результатів у різних класах човнів та відмічається стрибкоподібна динаміка їх результатів.

Мета дослідження: проведення порівняльного аналізу проходження змагальної дистанції веслярами-академістами легкої ваги на XXIX та XXX Олімпійських іграх.

Аналіз проводився для зіставлення часових характеристик і їх порівняння з результатами

українських спортсменів, для розуміння того, до яких показників повинні наблизитись українські спортсмени, щоб впевнено конкурувати на міжнародній арені. У відповідності з поставленою метою нами вирішувались наступні **завдання:**

- проаналізувати результати проходження змагальної дистанції екіпажами веслярів легкої ваги двійок парних та четвірки без стернового;
- порівняти результати виступів екіпажів, які ввійшли до фіналу змагань;
- визначити, які держави є фаворитами у підготовці призерів з академічного веслування у легкій вазі.

У роботі були використані наступні **методи дослідження:** аналіз та узагальнення літературних джерел та протоколів змагань, інформація з мережі Інтернет, методи математичної статистики.

Результати досліджень. Проведений аналіз результатів XXX Олімпійських ігор показав, що до фіналу жіночих двійок парних потрапили збірні команди Великої Британії, Китаю, Греції, Данії, Австрії та Німеччини. Фіналісти пройшли дистанцію з часом 7'09"30–7'20"68 (429–440 с). У порівнянні з минулими Олімпійськими іграми результат мав нижчі показники на 3,5–4,34 %. Це пов'язано з тим, що на дистанції під час змагань був зустрічно-боковий вітер, який негативно впливав на спортивний результат.

Спортсменки з Великої Британії Катерина Копленд та Софія Хоскінг, які посіли перше місце, фінішували на 2 с (0,46 %) швидше, ніж срібні призери цього заїзду. Необхідно відмітити, що в порівнянні з переможцями попередньої Олімпіади вони погіршили свій час аж на 15 с (3,5 %).

Призери Олімпіади в Лондоні фінішували в інтервалі трьох секунд. На Олімпіаді в Пекіні спортсмени фінішували в інтервалі двох секунд, що на одну секунду краще.

У порівнянні з минулою Олімпіадою екіпажі двійок парних жіночих на XXX Олімпійських іграх погіршили свої результати: за перше місце – на 3,5 % (15 с), за друге місце – на 3,6 % (16 с), за третє місце – на 3,6 % (16 с) (рис. 1).

Значно більша різниця спостерігається в проходженні змагальної дистанції в класі чоловічої двійки парної (рис. 2).

На двох останніх Олімпіадах вона складає від 27 с за перше місце до 30 с за останнє. За перше місце вона складає 27 с (7,29 %), за друге – 27 с (7,29 %), за третє – 28 с (7,56 %). Слід відзначити, що переможці

минулої Олімпіади британці Зак Пурчейз та Марк Хантер у Лондоні перемістилися на друге місце, залишившись фіналістами заїзду.

За результатами фінального заїзду в класі човнів четвірка без стернового у чоловіків спостерігається наступна різниця між часом проходження: у шести екіпажів вона становить 15–17 секунд (від 4,32 до 4,89 %), це в порівнянні з минулими Олімпійськими іграми (рис. 3).

Найбільший відрив у часі спостерігається у спортсменів фінального заїзду в Лондоні, які фінішували шостими – 9 с. Цікаво відмітити, що переможці цього заїзду випередили срібних призерів лише на 0,25 секунди. А в порівнянні з золотими призерами минулої Олімпіади вони погіршили час на 15 с (4,32 %).

Проаналізувавши участь збірних команд різних держав в Олімпійських іграх (табл. 1), ми можемо відмітити, що у класі човнів двійка парна (жінки) фаворитами є збірні команди Німеччини – учасники фінальних заїздів трьох останніх Олімпіад, Румунії та Голландії.

У класі двійка парна (чоловіки) – збірні Польщі, Греції, Німеччини та Данії (фіналісти двох останніх Олімпіад), а у класі човнів четвірка без стернового (чоловіки) – Данія, Канада, Голландія та Велика Британія.

Останнім часом відмічається тенденція виходу на міжнародну арену таких держав, як Китай, Польща та Південно-Африканська республіка, в яких досі недостатньо популярним було академічне веслування. Проте значно поступилися своїми позиціями такі країни, як США та Іспанія, які після Олімпійських ігор в Атланті не потрапляли в трійку призерів. Збірна команда України, на жаль, жодного разу не представляла країну на Олімпійських іграх, тому ми вважаємо, що методика тренування веслярів легкої ваги недостатньо ефективна та потребує вдосконалення.

Найбільшу кількість призових місць на останніх Олімпіадах завоювали спортсмени легкої ваги з Великої Британії (4 медалі), Греції (3 медалі), Німеччини (3 медалі). Ці країни вже довгий час перебувають на світовій арені, та мають величезний досвід виступів на змаганнях такого рівня. Це пов'язано з тим, що, наприклад, Велика Британія має величезний досвід виступів та дуже розвинену структуру дитячих та юнацьких клубів з академічного веслування. У цій країні при кожному коледжі існує весловий клуб, де молодь залучається до занять спортом з 12–13 років. Саме в цій країні зародилося веслування та були проведені перші змагання з виду спорту.

Шкільне та студентське веслування, безумовно, є основою його масовості та популярності в Британії. Через шкільні та університетські клуби проходить величезний потік школярів та студентів. Таким чином більшість населення країни так або інакше були пов'язані з веслуванням. Це створює справжню національну культуру веслування [10].

Німеччина вже багато років тримає передові позиції та має свою методику підготовки до змагань. Німецький весловий союз об'єднує більш ніж 600 веслових клубів і шкільних веслових груп по всій країні. Це, без перебільшення, ціла веслова індустрія, яка спрямована на залучення населення до здорового способу життя та досягнення вищих спортивних результатів у веслуванні [12].

В Україні теж проводиться підготовка веслярів легкої ваги. Провідні міста в цьому напрямку – Київ, Дніпропетровськ та Запоріжжя. Це бази підготовки в Києві – ДЮСШ «Буревісник», ДЮСШ «Славутич» (тренери Г. А. Кулаковська, Г. В. Дюкарев), ОШВСМ та СДЮШОР в Дніпропетровську, (тренери О. О. Солодовник, С. А. Дивуляк), у Запоріжжі – ДЮСШ «Україна», СК «Мотор Січ», ШВСМ (тренери В. І. Погожев,

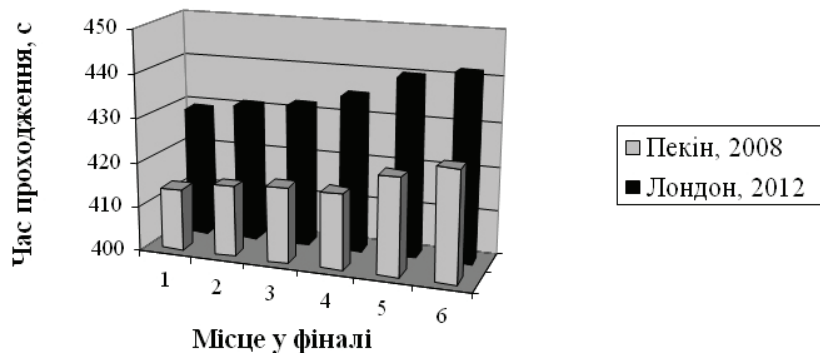

Рис. 1. Дані проходження змагальної дистанції жіночої двійки парної

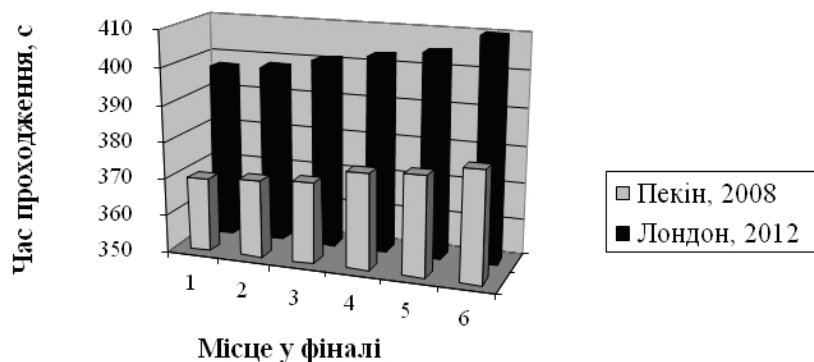

Рис. 2. Дані проходження змагальної дистанції чоловічої двійки парної

В. Бутенко, М. А. Перепіч). Але, на жаль, на відбіркових змаганнях нашим спортсменам не вдалося завоювати ліцензії для виступів на міжнародній арені, тому є потреба в розробці та удосконаленні методики підготовки веслярів легкої ваги до змагань міжнародного рівня.

Висновки:

1. На останніх Олімпійських іграх спортсменами були показані гірші результати в порівнянні з минулими іграми, проте різниця між результатами незначна.
2. Визначено, що провідними державами у підготовці веслярів легкої ваги є такі країни, як Великобританія, Греція та Німеччина.

3. На жаль, команда українських веслярів не була представлена і на ХХХ Олімпійських іграх у Лондоні. Це свідчить про необхідність оптимізації тренувального процесу кваліфікованих спортсменів легкої ваги та вдосконалення системи підготовки для успішного виступу на міжнародних змаганнях та Олімпійських іграх.

Перспективи подальших досліджень. Планується розробка методики підготовки веслярів легкої ваги, яка дозволить покращити результати виступів та підвищити їх конкурентоспроможність на змаганнях міжнародного рівня.

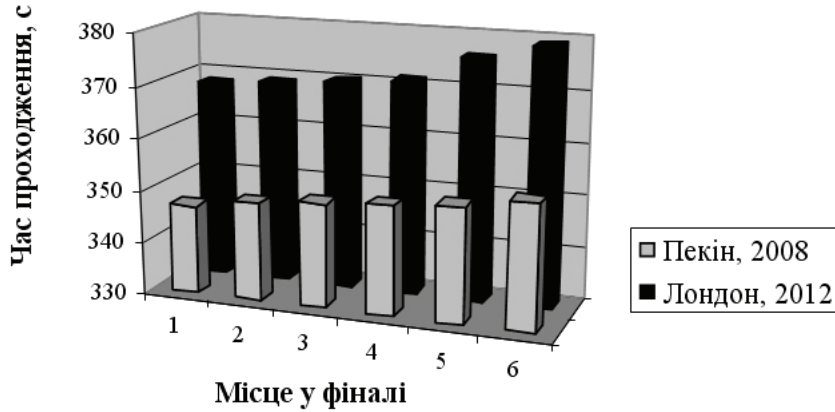

Рис. 3. Дані проходження змагальної дистанції чоловічої четвірки без стернового

Таблиця 1
Динаміка участі країн у фіналі Олімпійських ігор

Клас човна	Афіни, 2004	Пекін, 2008	Лондон, 2012
Жінки. Двійка парна	Румунія, Німеччина, Голландія, Австралія, Китай, Польща	Голландія, Фінляндія, Канада, Німеччина, Китай, Греція	Великобританія, Китай, Греція, Данія, Австрія, Німеччина
Чоловіки. Двійка парна	Польща, Франція, Греція, Данія, Угорщина, Японія	Великобританія, Греція, Німеччина, Італія, Китай, Куба	Данія, Великобританія, Нова Зеландія, Франція, Польща, Німеччина
Чоловіки. Четвірка без стернового	Данія, Австралія, Італія, Голландія, Канада, Ірландія	Німеччина, Польща, Канада, Франція, Великобританія, Голландія	Південно-Африканська Республіка, Великобританія, Данія, Австрія, Швейцарія, Голландія

Література:

1. Александрович Л. Ю. Особенности тактического преодоления дистанции в академической гребле высококвалифицированными спортсменами : автореф. дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки» / Л. Ю. Александрович. – Киев : КГИФК, 1986. – 23 с.
2. Бондарчук А. П. Управление тренировочным процессом спортсменов высокого класса / А. П. Бондарчук. – М. : Олимпия Пресс, 2007. – 272 с.
3. Горбанева Е. П. Качественные характеристики функциональной подготовленности спортсменов / Е. П. Горбанева. – Саратов : Научная книга, 2008. – 145 с.
4. Дьяченко А. Ю. Совершенствование специальной выносливости квалифицированных гребцов-академистов: подходы к оценке функционального потенциала спортсменов и возможности его реализации / А. Ю. Дьяченко // Наука в олимпийском спорте. – 2001. – № 2. – С. 47–54.
5. Платонов В. М. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В. М. Платонов. – К. : Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
6. Федотов О. С. Особливості структури функціональних можливостей висококваліфікованих веслярів (академічне веслування) з різною вагою тіла / О. С. Федотов // Матеріали першої сесії Олімпійської академії України для молодих учасників, присвяченої 100-річчю сучасного олімпійського руху (Харків, 5–10 вересня 1994 р.). –Харків, 1994.

Омельченко О. С. АНАЛІЗ ВИСТУПУ ВЕСЛЯРІВ ЛЕГКОЇ ВАГИ НА ХХІХ ТА ХХХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРАХ

7. Шкретій Ю. М. Управління тренувальними і змагальними навантаженнями спортсменів високого класу в умовах інтенсифікації процесу підготовки : автореф. дис. канд. наук з фіз.вих. і спорту : спец.24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / Ю. М. Шкретій. – Київ, 2006. – 40 с.
8. Volker Nolte, Rowing faster / Volker Nolte // Human kinetics. – 2005. –300 p.
9. Smith R. Net power production and performance at different stroke rates Sports Coach / R. Smith, C. Loschner. – 2000. – 17:37-40.
10. Офіційний сайт федерації академічного веслування України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrrowing.com.ua.
11. Офіційний сайт світового веслування : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldrowing.com.
12. Новости академической гребли: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rowingnews.ru.

